

KS. RAFAŁ BEDNARCZYK
WYDZIAŁ TEOLOGICZNY
UNIwersYTETU KARDYNAŁA STEFANA WYSZYŃSKIEGO
W WARSZAWIE

15 LAT DZIAŁALNOŚCI NAUKOWO-DYDAKTYCZNEJ SEKCJI (SPECJALNOŚCI) KATECHETYKI NA WYDZIALE TEOLOGICZNYM UNIwersYTETU KARDYNAŁA STEFANA WYSZYŃSKIEGO W WARSZAWIE (1999-2014)

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, który oficjalnie rozpoczął swoją działalność od 1 października 1999 r., został utworzony na mocy uchwały Sejmu RP z dnia 3 września 1999 r.¹ Ten stosunkowo młody uniwersytet, posiada jednak swoją „dłuższą prehistorię”, ponieważ wyrósł na gruncie istniejącej od 1954 r. Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie. Została ona utworzona w okresie brutalnych zmagania władz komunistycznych z Kościołem w Polsce, kiedy to zlikwidowano Wydziały Teologiczne działające na dwóch najważniejszych polskich uniwersytetach – Uniwersytecie Jagiellońskim oraz Uniwersytecie Warszawskim. Dlatego ATK stała się bezpośrednim spadkobiercą tradycji Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Warszawskiego, którego początki sięgają z kolei roku 1816 i dekretu cara Aleksandra I powołującego wówczas Królewski Uniwersytet Warszawski².

Na przestrzeni ostatnich lat powstało kilka opracowań poświęconych działalności Wydziału Teologicznego ATK oraz UKSW³. Na ogół posiadają one charakter krótkiej syntezy bogatej działalności Wydziału Teologicznego jako całości, a także jego poszczególnych specjalności. Na kartach wskazanych publikacji również zo-

¹ Por. S. Urbański, *50. Rocznica Wydziału Teologicznego (1954-2004)*, w: Wydział Teologiczny 1954-2004, red. tenże, Warszawa 2004, s. 32.

² Zob. Tamże, s. 14; S. Urbański, *185. rocznica Wydziału Teologicznego (1816-2001)*, w: *Dorobek naukowy pracowników Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego (stan personalny na dzień 30 czerwca 2001 roku)*, Część I, red. J. Decyk, J. Sobkowiak, Warszawa 2002, s. 17; tenże, *185 rocznica Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego (1816-2001)*, „*Studia Theologica Varsaviensia*” 1(2002), s. 13-14.

³ W roku 2002 ukazało się dwutomowe opracowanie zatytułowane *Dorobek naukowy pracowników Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego (stan personalny na dzień 30 czerwca 2001 roku)*. Jego głównymi redaktorami byli ks. prof. UKSW dr hab. Jan Decyk oraz ks. dr Jarosław Sobkowiak. Ukazało się ono w związku z 185 rocznicą utworzenia Wydziału Teologii przy Uniwersytecie Warszawskim. Dwa lata później, z racji na 50-lecie ATK, ukazało się nowe opracowanie zredagowane przez ówczesnego Dziekana Wydziału – ks. prof. dra hab. Stanisława Urbańskiego pod tytułem *Wydział teologiczny 1954-2004. Zbiór artykułów poświęconych działalności Wydziału Teologicznego zawiera numer jubileuszowy periodyku naukowego „Studia Theologica Varsaviensia” z 2013 (nr 1)*.

stała przybliżona historia sekcji katechetyki⁴. Najobszerniejszym dotychczas opracowaniem dotyczącym działalności sekcji katechetyki na Wydziale Teologicznym ATK i UKSW jest artykuł dr Anety Rayzacher-Majewskiej.⁵ Aktualne podjęte studium częściowo będzie się odwoływać do powyższego artykułu, jednak unika całkowitego powtarzania tych samych treści. Celem niniejszego opracowania jest stworzenie nowego ujęcia dziejów sekcji katechetyki UKSW, a zwłaszcza przedstawienie niepublikowanych dotąd danych. W tym celu w kwerendzie zostały uwzględnione zarówno dostępne opracowania o charakterze kronikarskim⁶, jak i dokumentacja znajdująca się w Archiwum Dziekanatu Wydziału Teologicznego UKSW oraz dane będące w posiadaniu poszczególnych wykładowców katechetyki. Wyznacznikiem czasowych dla podjętego artykułu jest okres 15 lat działalności UKSW (1999 – 2014). Wprawdzie nie jest to szczególnie znaczący jubileusz, jednak dał on pierwszy impuls do podjęcia niniejszego opracowania. Wobec wielorakich zmian, jakie dokonywały się w tym okresie na uczelni, a także zacierających się powoli faktów, niniejszy artykuł ma zadanie uporządkowania aktualnej wiedzy odnośnie dziejów specjalności katechetycznej UKSW oraz wypracowanie pewnych wniosków.

1. Skład osobowy wykładowców katechetyki UKSW

W chwili przekształcania Akademii Teologii Katolickiej w Uniwersytet poszczególne dyscypliny teologiczne wykładane na Wydziale Teologicznym były pogrupowane w sekcje. W roku 1999 kierownikiem sekcji katechetyki był ks. prof. dr hab. Roman Murawski SDB. Wówczas skład sekcji wchodziły wówczas trzy katedry:

- Katedra Historii Katechetyki Fundamentalnej i Historii Katechezy;
- Katedra Dydaktyki Katechezy;
- Katedra Katechetyki Materialnej.

W roku 2006 sekcja katechetyki została poszerzona o nową Katedrę – Psychologicznych i Pedagogicznych Podstaw Katechetyki⁷. Wszystkie wymienione cztery katedry katechetyczne weszły w skład Instytutu Teologii Praktycznej

⁴ Por. K. Misiaszek, *Sekcja katechetyki*, w: *Wydział Teologiczny 1954-2004*, red. S. Urbański, Warszawa 2004, s. 69 – 71; *Sekcja katechetyki*, w: *Dorobek naukowy pracowników Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego* (stan personalny na dzień 30 czerwca 2001 roku), Część II, red. J. Decyk, J. Sobkowiak, Warszawa 2002, s. 105 – 107.

⁵ Zob. A. Rayzacher-Majewska, *Katechetyka w ATK i UKSW*, „*Studia Theologica Varsaviensia*” 1(2013), s. 97 – 120.

⁶ Najważniejszym publikowanym źródłem danych dotyczących działalności WT UKSW jest Kronika Wydziału Teologicznego zamieszczanego w półroczniku „*Studia Theologica Varsaviensia*”. W latach 2000 – 2014 jej autorami byli: ks. Ryszard Czekalski (2000 – 2007), Ks. Wojciech Kluj (2008 – 2013), Małgorzata Bogusiak (Madej) (2011 – 2013), Małgorzata Laskowska (2014 -).

⁷ Por. A. Rayzacher-Majewska, *Katechetyka w ATK i UKSW*, art. cyt., s. 107.

na Wydziale Teologicznym, jaki został utworzony z dniem 1 marca 2013 r.⁸ Wraz z powołaniem do istnienia Instytutów został rozwiązany dotychczasowy podział na poszczególne sekcje. Od tego momentu umownym określeniem stosowanym w odniesieniu do poszczególnych kierunków studiów teologicznych stała się specjalność, w tym wypadku specjalność katechetyczna. Poniżej został zamieszczony wykaz pracowników etatowych Wydziału Teologicznego specjalności katechetycznej w okresie 1999 – 2014. Cenne źródło informacji na ten temat stanowią opublikowane przy różnych okazjach wykazy wykładowców etatowych zatrudnionych na Wydziale Teologicznym⁹, opracowania¹⁰ oraz dokumentacja dostępna w Dziekanacie Wydziału Teologicznego UKSW.

Kierownicy sekcji katechetyki

- ks. prof. dr hab. Roman Murawski SDB (do 2000 r.)
- ks. prof. dr hab. Kazimierz Misiaszek SDB (w latach 2001 – 2013)

Katedra Historii Katechetyki Fundamentalnej i Historii Katechezy

Kierownicy

- ks. prof. dr hab. Roman Murawski SDB (do 2000 r.)
- ks. prof. dr hab. Kazimierz Misiaszek SDB (w latach 2001 – 2005)
- ks. prof. dr hab. Piotr Tomasik (od 2005 r.-)

Adiunkci

- ks. dr Ryszard Czekalski (do 2007 r.)
- ks. dr Kazimierz Misiaszek SDB (do 2001 r.)
- ks. dr Piotr Tomasik (w latach 2000 – 2005)
- ks. dr Dariusz Kurzydło (w latach 2007-2009)
- ks. dr Jarosław Kotowski (w latach 2010 – 2012)
- p. dr Aneta Rayzacher-Majewska (od 2012 r.-)
- Starszy wykładowca – s. dr Halina Iwaniuk USJK (w latach 2006 – 2012)

⁸ Wówczas na Wydziale Teologicznym UKSW powstało 5 Instytutów. W strukturze Instytutu Teologii Praktycznej obok 4 katedr o specjalności katechetycznej znalazły się: Katedra Historii Liturgii, Katedra Teologii Liturgii, Katedra Teologii Pastoralnej i Nauk Pomocniczych, Katedra Prakseologii Pastoralnej i Organizacji Duszpasterstwa, Katedra Homiletyki. Zob. K. Misiaszek, *Instytut Teologii Praktycznej*, „Studia Theologica Varsaviensia” 1(2013), s. 165 – 166; P. Tomasik, *Rozwój strukturalny Wydziału Teologicznego UKSW*, „Studia Theologica Varsaviensia” 1(2013), s. 211.

⁹ Dzięki danym zamieszczonym w różnych publikacjach, można podać skład wykładowców sekcji (specjalności) katechetyki UKSW w następujących latach: 2000, 2003, 2011, 2012 oraz 2013. Por. *Sekcja katechetyki*, art. cyt., s. 107, 125, 135; Rada Naukowa Konferencji Episkopatu Polski, *Struktura i kadra naukowo-dydaktyczna na Wydziałach Nauk Kościelnych w Polsce*, Płock 2004, s. 47; R. Bartnicki, *Wydział Teologiczny na Uniwersytecie Stefana Kardynała Wyszyńskiego*, „Studia Theologica Varsaviensia” 1(2013), s. 45, 56; K. Misiaszek, *Instytut Teologii Praktycznej*, „Studia Theologica Varsaviensia” 1(2013), s. 165 – 166.

¹⁰ Zob. K. Misiaszek, *Sekcja katechetyki*, art. cyt., s. 69 – 71; A. Rayzacher-Majewska, *Katechetyka w ATK i UKSW*, art. cyt., s. 97 – 109.

Katedra Dydaktyki Katechezy

Kierownik

- vacat do 2001 (po odejściu latem 1999 r. ks. prof. dra hab. Władysława Kubika SJ)
- ks. prof. dr hab. Kazimierz Misiaszek SDB (p. o. Kierownika w latach 2001 – 2005, od roku 2005 – Kierownik)

Adiunkci

- ks. dr Andrzej Hajduk SJ (do 2001 r.)
- s. dr Halina Iwaniuk USJK (do 2006 r.)
- ks. dr Stanisław Dziekoński (w latach 2000 – 2007)
- dr Elżbieta Dziwosz (w latach 2001 – 2011)

Asystent – mgr lic. Elżbieta Dziwosz (do 2001 r.)

Starszy wykładowca – dr Elżbieta Dziwosz (w latach 2011 – 2013)

Katedra Katechetyki Materialnej

Kierownicy

- ks. prof. dr hab. Zbigniew Marek SJ (do 2001 r.)
- vacat w latach 2001 – 2007
- ks. prof. dr hab. Ryszardem Czekalskim (od 2007 r.-)

Adiunkt – ks. dr Rafał Bednarczyk (od 2012 r. –)

Katedra Psychologicznych i Pedagogicznych Podstaw Katechetyki (utworzona w 2006 r.)

Kierownik – ks. prof. dr hab. Stanisław Dziekoński (od 2006 r. –)

Adiunkci

- ks. dr Dariusz Kurzydło (od 2009 r.-)
- ks. dr Jarosław Kotowski (w latach 2012-2013)

W świetle powyższego zestawienia można dostrzec, że w omawianym okresie było zatrudnionych ogółem 13 wykładowców katechetyki. W tym gronie znalazło się 10 księży¹¹, 2 osoby świeckie i 1 siostra zakonna (ze Zgromadzenia Sióstr Urszulanek Jezusa Konającego). W roku 1999 pracowało na Wydziale Teologicznym 7 nauczycieli akademickich¹², których średnia wieku wyniosła 47,7 lat. Taka sama liczba pracowników naukowych na specjalności katechetycznej była zatrudniona

¹¹ W okresie 15 lat UKSW większość wykładowców katechetyki stanowili księża diecezjalni – 6 osób (po dwóch z diecezji łomżyńskiej i płockiej, oraz po jednym z diecezji koszalińskiej oraz warszawsko-praskiej). Prócz nich w tym gronie znalazło się także 4 księża zakonnych (po dwóch z Towarzystwa Jezusowego oraz z Towarzystwa Salezjańskiego). Obecnie pracuje na Wydziale Teologicznym pracuje dwóch księży z diecezji płockiej, po jednym księdzu z diecezji koszalińskiej, łomżyńskiej oraz warszawsko-praskiej, jeden salezjanin oraz jedna osoba świecka.

¹² Wykładowcami katechetyki w 1999 r. byli: ks. prof. dr hab. Zbigniew Marek SJ, ks. prof. dr hab. Roman Murawski SDB, ks. dr Ryszard Czekalski, ks. dr Andrzej Hajduk SJ, s. dr Halina Iwaniuk USJK, ks. dr Kazimierz Misiaszek SDB, mgr lic. Elżbieta Dziwosz.

również w roku 2014¹³, których średnia wieku utrzymuje się na tym samym poziomie (nawet lekko się obniżyła, gdyż wyniosła dokładnie 47 lat). Znacząca różnica, która świadczy o dokonanych w tym czasie postępie naukowym wykładowców katechetyki UKSW, zaznacza się w zestawieniu posiadanych przez nich stopni i tytułów naukowych. W roku 1999 w tym gronie było 2 profesorów, 4 doktorów i 1 magister. Po 15 latach w kadrze katechetyków przeważają już samodzielni pracownicy naukowcy, ponieważ w jej skład wchodzi 4 profesorów i 3 doktorów.

Takie zestawienie pozwala zauważyć określone cechy polityki kadrowej prowadzonej na przedstawianej specjalności. Fakt, że na przestrzeni 15 lat nie zmieniła się liczba wykładowców oraz ich średni wiek, świadczy o utrzymywaniu się potencjału naukowego tego kierunku studiów. Równocześnie utrzymywanie się względnie niskiej średniej wieku wykładowców potwierdza troskę osób odpowiedzialnych za rozwój specjalizacji o rotację kadry naukowej i stopniowe wprowadzanie (wychowywanie) młodych pracowników. Obecnie najdłuższy staż pracy na Wydziale Teologicznym posiada ks. prof. dr hab. Kazimierz Misiaszek (21 lat), natomiast najkrótszy (2 lata) – p. dr Aneta Rayzacher-Majewska oraz ks. dr Rafał Bednarczyk.

Powyższe zestawienie nie uwzględnia osób zatrudnionych na zajęciach zleconych. Wówczas liczba wykładowców byłaby wyższa oraz różniłby się nieco datacja zatrudnienia poszczególnych osób¹⁴. W tym miejscu należy dodatkowo uwzględnić wykładowców katechetyki z Instytutu Teologicznego w Radomiu. Od 2000 r. działał tam w związku z UKSW samodzielny Wydział Teologiczny, który w 2003 r. został przekształcony w Instytut Teologiczny i stał się integralną częścią Wydziału Teologicznego UKSW. Od początku wykładowcą w tej placówce był ks. dr Stanisław Łabendowicz, który w 2003 r. został etatowym pracownikiem Wydziału Teologicznego UKSW zatrudnionym na stanowisku adiunkta Katedry Teologii i Psychologii Pastoralnej. Habilitował się w 2007 r. i wówczas objął Katedrę Katechetyki w Instytucie. Podobnie wykładowcą UKSW od 2003 r. był ks. dr Adam Orczyk, początkowo, podobnie jak ks. dr Łabendowicz, adiunkt przy Katedrze Teologii i Psychologii Pastoralnej, a od roku 2007 – adiunkt przy Katedrze Katechetyki. W roku 2013, po 10 latach istnienia Instytutu Teologicznego, została rozwiązana jego współpraca z UKSW, a tym samym ks. prof. UKSW dr hab. Stanisław Łabendowicz oraz ks. dr Adam Orczyk przestali być pracownikami tejże uczelni¹⁵.

¹³ W roku 2014 wykładowcami katechetyki byli: ks. prof. dr hab. Ryszard Czekalski, ks. prof. dr hab. Stanisław Dziekoński, ks. prof. dr hab. Kazimierz Misiaszek SDB, ks. prof. dr hab. Piotr Tomasik, ks. dr Rafał Bednarczyk, ks. dr Dariusz Kurzydło, dr Aneta Rayzacher-Majewska.

¹⁴ Przynajmniej w kilku wypadkach zatrudnienie konkretnego pracownika na etacie wykładowcy katechetyki poprzedzał okres pracy na zlecenie. Taka sytuacja dotyczy np. autora artykułu, który podjął zajęcia zlecone z katechetyki na WT UKSW w roku 2009.

¹⁵ Por. Rada Naukowa Konferencji Episkopatu Polski, *Struktura i kadra naukowo-dydaktyczna na Wydziałach Nauk Kościelnych w Polsce*, dz. cyt., s. 55 – 57; R. Bartnicki, *Wydział Teologiczny na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego*, art. cyt., s. 23, 29 – 30, 49 – 50; A. Rayzacher-Majewska,

Podobna sytuacja miała miejsce w odniesieniu do p. dr Elżbiety Osewskiej, która będąc doktorem katechetyki podjęła się w 1995 r. prowadzenia zajęć w Instytucie Studiów nad Rodziną z siedzibą w Łomiankach, stanowiącym wówczas integralną częścią Wydziału Teologicznego ATK. W tym czasie p. dr Elżbieta Osewska była zatrudniona na stanowisku adiunkta przy Katedrze Teologii Pastoralnej Małżeństwa i Rodziny. W roku 2009 uzyskała stopień doktora habilitowanego na Wydziale Teologicznym UKSW. Obecnie kieruje Katedrą Pedagogiki Rodziny. W roku 2010 Instytut Studiów nad Rodziną został wyłączony ze struktur Wydziału Teologicznego i stał się samodzielną jednostką naukową jako Wydział Studiów nad Rodziną UKSW. W związku z tym p. prof. UKSW dr hab. Elżbieta Osewska przestała wówczas być pracownikiem naukowym Wydziału Teologicznego UKSW.

2. Stopnie i tytuły naukowe z katechetyki uzyskane na Wydziale Teologicznym

Jednym z głównych wskaźników rozwoju naukowego kadry naukowej uniwersytetu są uzyskiwanie przez nią stopnie i tytuły naukowe. Obrony rozpraw habilitacyjnych oraz osiąganie tytułu profesora są przejawem osobistego rozwoju poszczególnych wykładowców i świadczą o rozwoju ich potencjału naukowego. Nie wszystkim nauczycielom akademickim udaje się sięgać po stopień doktora habilitowanego oraz tytuł profesora, stąd należy podkreślić, iż na przestrzeni minionych 15 lat UKSW wyrosło na uczelni wielu utytułowanych wykładowców katechetyki. Swoje przewody habilitacyjne na Wydziale Teologicznym przeprowadzało także wielu katechetyków zatrudnionych na innych uczelniach, co także świadczy o naukowej pozycji specjalności katechetycznej UKSW.

W minionym okresie najwyższy tytuł naukowy przyznawany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej otrzymało czterech wykładowców katechetyki Wydziału Teologicznego UKSW:

- Ks. prof. UKSW dr hab. Kazimierz Misiaszek, 2011 r.
- Ks. prof. UKSW dr hab. Ryszard Czekalski, 2014 r.
- Ks. prof. UKSW dr hab. Stanisław Dziekoński, 2014 r.
- Ks. prof. UKSW dr hab. Piotr Tomasik, 2014 r.

Na przestrzeni 15 lat działalności Wydziału Teologicznego UKSW zostało przeprowadzonych pomyślnie 10 przewodów habilitacyjnych w zakresie katechetyki, w tym 4 osób spoza Wydziału Teologicznego UKSW. Jak łatwo można zauważyć, jedna habilitacja w zakresie katechetyki była broniona średnio co 1,5 roku. Wśród doktorów habilitowanych pojawiło się 8 księży oraz 2 osoby świeckie (kobiety).

Poniższa tabela przedstawia wykaz doktorów habilitowanych promowanych w latach 1999 – 2014¹⁶.

Lp.	Imię i nazwisko doktora habilitowanego	Tytuł rozprawy habilitacyjnej	Data prze-wodu habilitacyjnego
1.	ks. dr Kazimierz Misiaszek	<i>Koncepcja nauczania religii w publicznej szkole włoskiej po Konkordacie z 1984 roku. Próba oceny</i>	28 II 2000 r.
2.	ks. dr Andrzej Offmański	<i>W kierunku katechezy ewangelizacyjnej. Polska katecheza młodzieżowa w latach 1945-2000</i>	21 V 2001 r.
3.	ks. dr Piotr Tomasik	<i>Religia w dialogu z edukacją. Studium na temat korelacji nauczania religii katolickiej z polską edukacją szkolną</i>	15 XI 2004 r.
4.	ks. dr Ryszard Czekalski	<i>Katecheza komunikacją wiary. Studium katechetyki fundamentalnej</i>	26 VI 2006 r.
5.	ks. dr Stanisław Dziekoński	<i>Formacja chrześcijańska dziecka w rodzinie w nauczaniu Kościoła od Leona XIII do Jana Pawła II</i>	26 VI 2006 r.
6.	ks. dr Stanisław Łabendowicz	<i>Katecheza dorosłych Kościoła posoborowego w świetle dokumentów Kościoła i literatury katechetycznej</i>	15 X 2007 r.
7.	dr Elżbieta Osewska	<i>Edukacja religijna w szkole katolickiej w Anglii w Walii w świetle „Living and Sharing Our Faith. A National Project of Catechesis and Religious Education”</i>	22 VI 2009 r.
8.	dr Beata Bilicka	<i>Kościół w polskich katechizmach i podręcznikach do nauki religii dla dzieci i młodzieży w latach 1945-2001,</i>	25 X 2010 r.
9.	ks. dr Wojciech Cichosz	<i>Pedagogia wiary we współczesnej szkole katolickiej</i>	13 XII 2010 r.
10.	ks. dr Wojciech Osiał	<i>Historia katechizmu. Geneza i rozwój katechizmu w kościele katolickim od I do XVI wieku,</i>	17 III 2014 r.

¹⁶ Zestawienie zostało sporządzone głównie na podstawie Kroniki Wydziału Teologicznego publikowanego w „Studia Theologica Varsaviensia” w latach 2000 – 2014.

3. Seminaria doktorskie i magisterskie z katechetyki

Słowo seminarium zgodnie z etymologią łacińska oznacza szkółkę roślin, rozsadnik, młody las. Terminem tym oznacza się także szczególny rodzaj współpracy naukowej, jaki podejmowany jest przez studenta z profesorem w celu przygotowania pracy dyplomowej (magisterskiej lub doktorskiej). Metafora młodego lasu dobrze oddają istotę tej współpracy, ponieważ student wybierając dane seminarium określa obszar swoich zainteresowań, co może w nim rozwijać pasje naukowe. Zadaniem promotora jest merytoryczne i metodyczne pokierowanie pracą studenta, pomoc we poprawnym sformułowaniu tematu pracy, problemu badawczego, wskazaniu odpowiednich źródeł oraz metod badawczych. Pod jego kierunkiem student uczy się ponadto techniki pisanie prac naukowych i poszerza swoje horyzonty. W ten sposób rozwija się naukowo, aby w przyszłości mieć otwartą drogę do stania się samodzielnym naukowcem. Kierowanie seminarium naukowym wiąże się zatem z dużą odpowiedzialnością oraz konkretnym wysiłkiem ze strony promotora.

Obrona pracy magisterskiej bądź doktorskiej jest tym samym sukcesem studenta jak i jego promotora. Tu także trzeba zaznaczyć, iż nie wszyscy uczestnicy magistranci czy doktoranci pomyślnie finalizują swoje prace. Rzadziej ma miejsce taka sytuacja w przypadku magistrów, bowiem dyplom magisterski jest podstawowym celem podejmowania jednolitych studiów teologicznych. Nieco częściej zdarzają się sytuacje, gdzie uczestnicy studenci opóźniają w czasie realizację pracy doktorskiej, co ostatecznie może doprowadzić do rezygnacji z jej ukończenia.

A. Rozprawy doktorskie z katechetyki

Poniżej został zaprezentowany w układzie tabelarycznym wykaz studentów – uczestników seminarium z katechetyki, którzy obronili swoje prace doktorskie na Wydziale Teologicznym w okresie 1999 – 2014¹⁷. Zestawienie zawiera także tytuły prac doktorskich, imię i nazwisko promotora oraz datę obrony.

Lp.	Imię i nazwisko doktora	Tytuł pracy doktorskiej	Imię i nazwisko promotora	Data obrony
1.	ks. mgr lic. Andrzej Kraśniński	<i>Teoria kształcenia wielostronnego w dydaktyce szkolnej i katechetycznej</i>	ks. prof. dr hab. Władysław Kubik	7 XII 1999

¹⁷ Poniższe zestawienie zostało sporządzone na podstawie Kroniki Wydziału Teologicznego zamieszczanego w „Studia Theologica Varsaviensia” w latach 2000 – 2014 oraz dokumentacji znajdującej się w Archiwum Dziekanatu WT. Dodatkowym źródłem był katalog biblioteki UKSW, gdzie gromadzone są wszystkie prace doktorskie broniące na Uniwersytecie. Por. <http://baza.biblioteka.uksw.edu.pl/makwww/?BM=03> (dostęp 4 maja 2015 r.)

2.	ks. mgr lic. Krzysztof Sosna	<i>Chrześcijański model wychowania w polskich publikacjach Akcji Katolickiej w latach 1930-1939</i>	ks. prof. dr hab. Zbigniew Marek	10 I 2000
3.	ks. mgr lic. Andrzej Turbacz	<i>Wychowawcza rola liturgii na przykładzie miesięcznika Msza święta 1965-1995. Próba oceny</i>	ks. prof. dr hab. Roman Murawski	8 VI 2000
4.	mgr lic. Elżbieta Dziwosz	<i>Zasady tworzenia podręcznika katechetycznego dla ucznia w świetle teorii podręcznika szkolnego</i>	ks. prof. dr hab. Władysław Kubik	20 VI 2000
5.	ks. mgr lic. Józef Tarnawa	<i>Katecheza o cierpieniu i umieraniu w nauczaniu Jana Pawła II</i>	ks. prof. dr hab. Zbigniew Marek	11 XII 2000
6.	ks. mgr lic. Edwin Miller	<i>Działalność wychowawczo-duszpasterska Zgromadzenia Sióstr Misjonarek Świętej Rodziny od 1905 do 1991 roku</i>	ks. prof. dr hab. Jerzy Bagrowicz	3 IV 2001
7.	s. mgr lic. Anna Walulik	<i>Katecheza inicjacyjna w polskich katechizmach 1945-1990</i>	ks. prof. dr hab. Roman Murawski	8 V 2001
8.	ks. mgr lic. Grzegorz Polok	<i>Nauka o obecności i działaniu Ducha Świętego w Kościele w świadomości uczestników Ruchu Odnowy w Duchu Świętym</i>	ks. prof. dr hab. Zbigniew Marek	14 V 2001
9.	ks. mgr lic. Dariusz Kurzydło	<i>Koncepcja katechezy dorosłych według współczesnych dokumentów Kościoła. Próba oceny</i>	ks. prof. UKSW dr hab. Kazimierz Misiaszek	18 VI 2003
10.	ks. mgr lic. Łukasz Idem	<i>Rodzina jako pierwsze i podstawowe środowisko katechetyczne dziecka w nauczaniu Jana Pawła II</i>	ks. prof. dr hab. Roman Murawski	18 VI 2003
11.	Ks. mgr lic. Grzegorz Łuszczak	<i>Znaczenie, potrzeba i ograniczenia w stosowaniu środków audio-wizualnych w nauczaniu religii w szkole.</i>	ks. prof. dr hab. Władysław Kubik	17 I 2005
12.	ks. mgr lic. Sławomir Nowakowski	<i>Nauka religii w polskiej szkole w świetle materiału dokumentacyjnego lat 1990-2001</i>	ks. prof. dr hab. Roman Murawski	7 XI 2005
13.	ks. mgr lic. Roman Ceglarek	<i>Katechizacja w diecezji częstochowskiej w okresie pasterskiej posługi biskupa Teodora Kubiny (1926-1951)</i>	ks. prof. dr hab. Roman Murawski	23 VI 2006

14.	s. mgr lic. Gabriela Kobiela	<i>Działalność wychowawcza Zgromadzenia Sióstr św. Katarzyny, Dziewicy i Męczennicy w Polsce w latach 1571-2001</i>	ks. prof. UKSW dr hab. Kazimierz Misiaszek	21 X 2008
15.	mgr lic. Jolanta Strojek	<i>Instytucja prefekta szkolnego w polskiej katechezie okresu międzywojennego (1918-1939)</i>	ks. prof. dr hab. Roman Murawski	8 XII 2008
16.	ks. mgr lic. Zbigniew Pyskło	<i>Wychowawcze zadania Kościoła w nauczaniu kardynała Stefana Wyszyńskiego</i>	ks. prof. UKSW dr hab. Stanisław Dziekoński	9 XII 2008
17.	mgr lic. Agnieszka Topczewska	<i>Katecheza przedszkolna jako wsparcie integralnego rozwoju osobowości dziecka w świetle dokumentów katechetycznych Kościoła i literatury przedmiotu</i>	ks. prof. UKSW dr hab. Piotr Tomasik	7 I 2009
18.	ks. mgr lic. Adam Bielinowicz	<i>Katechizacja w archidiecezji warszawskiej w latach 1945-2005</i>	ks. prof. UKSW dr hab. Kazimierz Misiaszek	2 VI 2009
19.	mgr lic. Ewa Jancewicz	<i>Formacja katechetów diecezji płockiej po 1990 roku</i>	ks. prof. UKSW dr hab. Ryszard Czekalski	10 VI 2009
20.	ks. mgr lic. Wojciech Korzeniak	<i>Wychowawcza funkcja kultury według ks. Janusza Pasierba</i>	ks. prof. UKSW dr hab. Kazimierz Misiaszek	16 VI 2009
21.	ks. mgr lic. Marcin Idzikowski	<i>Wybrane polskie strony internetowe narzędziem katechezy i nowej ewangelizacji</i>	ks. prof. UKSW dr hab. Piotr Tomasik	17 XI 2009
22.	s. mgr lic. Anna Myszka	<i>Wychowanie resocjalizacyjne zaniedbanych moralnie kobiet i dziewcząt w działalności Zgromadzenia Sióstr Pasterek od Opatrzności Bożej w świetle dokumentów Zgromadzenia z lat 1894 – 2004</i>	ks. prof. UKSW dr hab. Kazimierz Misiaszek	22 II 2010
23.	ks. mgr lic. Waldemar Różycki	<i>Wychowanie człowieka według ks. Janusza Pasierba</i>	ks. prof. UKSW dr hab. Kazimierz Misiaszek	14 V 2010

24.	mgr lic. Aneta Frączak	<i>Prawda jako fundament i droga katechezy na podstawie encyklik Jana Pawła II</i>	ks. prof. UKSW dr hab. Piotr Tomasik	14 X 2010
25.	ks. mgr lic. Radosław Mazur	<i>Wychowawcze znaczenie Starego Testamentu we współczesnej polskiej katechezie w wieku szkolnym</i>	ks. prof. UKSW dr hab. Piotr Tomasik	18 X 2010
26.	ks. mgr lic. Zbigniew Cabański	<i>Pokuta i pojednanie w polskiej katechezie dla młodzieży po Soborze Watykańskim II</i>	ks. prof. UKSW dr hab. Stanisław Dziekoński	22 XII 2010
27.	ks. mgr lic. Andrzej Dowal	<i>Nauczycielska, kapłańska i pro-rocka misja rodziny w nauczaniu Jana Pawła II</i>	ks. prof. UKSW dr hab. Stanisław Dziekoński	10 II 2011
28.	ks. mgr lic. Marek Eliaz	<i>Rodzinne i religijne uwarunkowania postaw wobec norm moralnych i prawnych w perspektywie pasterskiego przesłania Jana Pawła II podczas V pielgrzymki do Polski</i>	ks. prof. UKSW dr hab. Stanisław Dziekoński	10 II 2011
29.	s. mgr lic. Nina Zielińska	<i>Posłannictwo i posługa apostolska Zgromadzenia Sióstr Pasjonistek w latach 1918-2000</i>	ks. prof. dr hab. Roman Murawski	12 IV 2011
30.	ks. mgr lic. Wojsław Czupryński	<i>Deuterokatechumenat w procesie odnowy parafii według Ks. Franciszka Blachnickiego</i>	ks. prof. UKSW dr hab. Kazimierz Misiaszek	28 IV 2011
31.	ks. mgr lic. Adam Borek	<i>Przygotowanie dziecka do Pierwszej Komunii Świętej w świetle dokumentów Kościoła w Niemczech i w Polsce po Soborze Watykańskim II</i>	ks. prof. UKSW dr hab. Stanisław Dziekoński	13 V 2011
32.	ks. mgr lic. Andrzej Popielski	<i>Katecheza w diecezji łomżyńskiej w latach 1925-1990</i>	ks. prof. UKSW dr hab. Stanisław Dziekoński	6 X 2011
33.	ks. mgr lic. Sławomir Kielczyk	<i>Wychowanie patriotyczne w katechezie młodzieży w wieku szkolnym po roku 1989</i>	ks. prof. UKSW dr hab. Piotr Tomasik	11 X 2011
34.	ks. mgr lic. Arkadiusz Szczesny	<i>O historii biblijnej do historii zbawienia. Katecheza biblijna w nauczaniu dzieci w wieku szkolnym po 1961 roku</i>	ks. prof. UKSW dr hab. Piotr Tomasik,	14 X 2011

35.	ks. mgr lic. Bartłomiej Stark	<i>Cywilizacja medialna jako wyzwanie dla katechezy</i>	ks. prof. UKSW dr hab. Piotr Tomasik	28 X 2011
36.	mgr lic. Marianna Chudzik	<i>Wychowanie w rodzinie w nauczaniu Jana Pawła II</i>	ks. prof. dr hab. Kazimierz Misiaszek	10 XI 2011
37.	mgr lic. Aneta Rayzacher – Majewska	<i>Literatura piękna w nauczaniu religii katolickiej w szkole podstawowej</i>	ks. prof. dr hab. Kazimierz Misiaszek	7 XII 2011
38.	mgr lic. Aleksandra Gralczyk	<i>Konsumpcjonizm kreowany przez media i jego owoce w świetle nauki Kościoła</i>	ks. prof. UKSW dr hab. Stanisław Dziekoński	6 III 2012
39.	mgr lic. Marzanna Dubińska	<i>Nauczanie religii na etapie szkoły podstawowej w Archidiecezji Warszawskiej w latach 1990-2010</i>	ks. prof. UKSW dr hab. Stanisław Dziekoński	3 IV 2012
40.	ks. mgr lic. Bogdan Skłodowski	<i>Ewolucja myśli katechetycznej we Francji w latach 1945-2006</i>	ks. prof. UKSW dr hab. Ryszard Czekalski	4 XII 2012
41.	ks. mgr lic. Marcin Andrzejewski	<i>Wychowanie do odbioru nowych mediów młodego pokolenia społeczeństwa informacyjnego</i>	ks. prof. UKSW dr hab. Stanisław Dziekoński	15 I 2013
42.	Ks. mgr lic. Tomasz Przybyła	<i>Formacja ministrantów w ujęciu ks. Franciszka Blachnickiego</i>	ks. prof. dr hab. Kazimierz Misiaszek	21 VI 2013
43.	ks. mgr lic. Tomasz Olszewski	<i>Nowa Ewangelizacja w ujęciu ks. Franciszka Woronowskiego (1914-2002)</i>	ks. prof. UKSW dr hab. Stanisław Dziekoński	24 VI 2014

W badanym okresie na Wydziale Teologicznym UKSW zostało obronionych ogółem 545 prac doktorskich, z czego 43 – z katechetyki (ok. 8%). W świetle zestawienia średnio w ciągu roku odbywały się blisko 3 promocje doktorskie. Największą grupę promowanych doktorów stanowią księża (30 osób, 70 % ogółu doktorów katechetyki). Kolejną grupy stanowią świeccy (9 osób, 21 % ogółu) oraz siostry zakonne (4 osoby – 9 % ogółu). Także w tym gronie jak dotąd nie znalazł się świecki przedstawiciel płci męskiej. Na podstawie zebranego materiału można dokonać uszeregowania najczęściej wybieranych promotorów prac doktorskich. W okresie 15 lat funkcjonowania UKSW najwięcej doktoratów powstało pod kierunkiem ks. prof. dra hab. Stanisława Dziekońskiego oraz u ks. prof. dra hab. Kazimierza Misiaszka SDB. Każdy z nich wypromował 10 doktorów. W tym czasie ks. prof. dr hab. Roman Murawski SDB oraz ks. prof. dr hab. Piotr Tomasik doprowadzili do

obrony po 7 doktoratów. Należy jednak dodać, iż ks. prof. dr hab. Roman Murawski SDB w swojej karierze naukowej wypromował ich w sumie 15¹⁸. Ks. prof. dr hab. Zbigniew Marek SJ oraz ks. prof. dr hab. Władysław Kubik SJ¹⁹ wypromowali po 3 doktorów, przygotowaniem 2 rozpraw doktorskich kierował ks. prof. dr hab. Ryszard Czekalski. Ks. prof. dr hab. Jerzy Bagrowicz²⁰ w badanym okresie wypromował 1 doktora.

¹⁸ **Ks. prof. Roman Murawski** był promotorem następujących prac doktorskich, które były broniące jeszcze w Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie: **ks. mgr lic. Ryszarda Czekalskiego** – *Katecheza w diecezji płockiej w okresie międzywojennym (1918-1939)*, Warszawa 1996; **ks. mgr lic. Adam Solaka** – *Katecheza w diecezji tarnowskiej w okresie międzywojennym (1918-1939)*, Warszawa 1996; **ks. mgr lic. Tomasza Lenczewskiego** – *Katecheza w świetle dokumentów polskich synodów diecezjalnych po Soborze Watykańskim II*, Warszawa 1998 oraz **ks. mgr lic. Stanisława Dziekońskiego** – *Zagadnienie wychowania w nauczaniu Kościoła od początku XIX wieku do Soboru Watykańskiego II*, Warszawa 1999. Ponadto był promotorem dwóch prac doktorskich powstałych na Papieskim Wydziale Teologicznym w Warszawie: **ks. mgr lic. Piotra Tomasika**, *Nauczanie religii w publicznym Liceum Ogólnokształcącym wobec założeń programowych polskiej szkoły*, Warszawa 1997 oraz **o. mgr lic. Lubomira Pilarcika**, *Liturgiczny rok w słowenskich katechizmowych priručkach vo svetle koncilovej liturgickej obnovy*, Warszawa 2002. Jedna praca doktorska pod kierunkiem ks. Profesora powstała na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie: **ks. mgr lic. Piotra Duksy**, *Metody pracy wychowawczej z młodzieżą w wybranych grupach kościelnych w świetle polskich publikacji katechetyczno-dydaktycznych i pastoralnych po Soborze Watykańskim II*, Olsztyn 2000, a także na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach: **mgr lic. Elżbiety Tkocz**, *Chrześcijańska formacja młodzieży w świetle orędzi Jana Pawła II na Światowe Dni Młodzieży*, Katowice 2004. Por. K. Misiaszek, *Księdzu Profesorowi Romanowi Murawskiemu, wykładowcy, prodziekanowi i dziekanowi Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie*, „Studia Theologica Varsaviensia” 40 (2002) nr 2, s. 25.

¹⁹ **Ks. prof. Władysław Kubik** był wykładowcą katechetyki w Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie w latach 1971 – 1999 r. Był inicjatorem i pierwszym rektorem powstałej w 1999 r. Wyższej Szkoły Filozoficzno-Pedagogicznej „Ignatianum” (obecnie Akademii „Ignatianum”) w Krakowie. Pod jego kierunkiem powstało i zostało obronionych na ATK 7 doktoratów: **ks. mgr lic. Józefa Augustyna** – *Wychowanie do integracji seksualnej*, Warszawa 1994; **ks. mgr lic. Andrzeja Hajduka** – *Rola liturgii w katechezie według dokumentu „Il rinnovamento della catechesi”*, Warszawa 1994; **ks. mgr lic. Mariana Owoca**, *Proces dydaktyczny w materiałach katechetycznych do I i II Schematu Programu Szczegółowego (klasy V-VIII) w świetle literatury pedagogiczno-katechetycznej*, Warszawa 1995; **ks. mgr lic. Krzysztofa Kantowskiego** – *Możliwości i ograniczenia stosowania nauczania problemowego w katechezie szkół podstawowych na podstawie materiałów metodycznych dla katechety*, Warszawa 1995; **mgr lic. Barbary Rozen** – *Działalność katechetyczna ks. Józefa Wojtkiewicza w latach 1937-1898 na tle teorii i praktyki katechetycznej w Polsce*, Warszawa 1997; **ks. mgr lic. Kazimierza Zdziebko** – *Koncepcja ewangelizacji i katechezy w pismach świętego Eugeniusza de Mazenoda – założyciela Zgromadzenia Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej*, Warszawa 1998; **ks. mgr lic. Wita Pasierbka** – *Geneza i rozwój ruchu ekumenicznego i jego oddźwięk w katechezie młodzieży w Polsce*, Warszawa 1999.

²⁰ **Ks. prof. dr hab. Jerzy Bagrowicz** był wykładowcą w Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie w latach 1993 – 1998. W tym czasie powstała pod jego kierunkiem praca doktorska **ks. mgr lic. Andrzeja Kociołka**, *Eklezjalne ukierunkowanie katechezy w świetle polskiej literatury teologiczno-pastoralnej po Soborze Watykańskim II*, Warszawa 1997.

B. Prace magisterskie obronione na seminariach z katechetyki

W okresie 15 lat działalności Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego wypromowano ogółem 350 magistrów teologii, którzy swoje prace napisali na seminariach kierowanych przez wykładowców katechetyki. Łatwo zatem obliczyć, że każdego roku powstawały średnio 23 prace magisterskie. W opracowaniu uwzględniono prace powstałe u pracowników etatowych UKSW. Ponieważ niektórzy z nich byli związani z Punktami Konsultacyjnymi UKSW (np. w Łomży czy w Płocku), przygotowanie prac magisterskich odbywało się w ramach seminariów naukowych prowadzonych w tamtejszych ośrodkach. Znakomita większość absolwentów studiów magisterskich z teologii to obecnie katecheci podejmujący pracę w szkole. Dokonany przez nich wybór seminarium w kierunku katechetyki można odczytywać w kategoriach bardziej efektywnego przygotowania się do pracy katechetycznej. Zgromadzony materiał jest na tyle obszerny, że jego analiza powinna dokonać się w postaci odrębnego opracowania (artykułu czy pracy magisterskiej). Wówczas można by dokładniej skategoryzować magistrów teologii, którzy w ramach studiów obronili swoje prace z katechetyki, przeanalizować tematy prac i dokonać ich scharakteryzowania. Poniższe zestawienie zostało sporządzone na podstawie katalogu prac dyplomowych Biblioteki UKSW oraz Archiwum Prac Dyplomowych UKSW. W pierwszej kolejności zostali wymienieni magistry wypromowani przez samodzielnych pracowników nauki, a w dalszej – przez niesamodzielnych.

Ks. prof. dr hab. Ryszard Czekalski: 43

2000 – Marlena Jastrzębowska

2002 – Katarzyna Purska

2004 – Małgorzata Celejewska, Irena Gniazdowska, Agnieszka Godlewska, Agnieszka Krajnik, Pelagia Lucyna Mączka, Marzena Pawluk, Irena Agnieszka Wilczyńska, Małgorzata Radke, Maria Malicka (9)

2005 – Małgorzata Czajkowska, Teresa Kalinowska, Justyna Matuszewska, Katarzyna Mikocka, Anna Szubrycht (5)

2006 – Aldona Gutowska, Katarzyna Lange, Monika Mączyńska, Mariola Posmyk, Iwona Rutkowska (5)

2007 – Regina Balcerzak, Anna Bączek, Aleksandra Grzelak, Katarzyna Kamińska, Jakub Kowalski, Wioletta Modzelewska, Małgorzata Więcek, Marcin Wójcik, Teresa Stolarczyk- Michałowska (9)

2008 – Agnieszka Oszczudłowska, Katarzyna Kuczborska (2)

2010 – Joanna Kopeć, Ewa Martenka (2)

2011 – Maria Kurtyka, Marek Zarębski (2)

2012 – Krzysztof Kosewski, Roman Lewosiuk, Dorota Sys (3)

2013 – Sławomir Kawęcki, Joanna Kowalska, Joanna Skotnicka (3)

2014 – Adam Nafalski

Ks. prof. dr hab. Stanisław Dziekoński: 67

2000 – Elwira Rudzka

2001 – Tadeusz Dziekoński, Małgorzata Jamiołkowska, Bożena Kolasa, Joanna Kowalczyk, Krystyna Rusin, Katarzyna Sadownik vel Sadowska(6)

2002 – Ewa Białobrzaska, Anna Chlebda, Anna Jaworska, Elżbieta Kowalewska, Bogusław Ofman, Anna Olender, Stanisław Ołów, Małgorzata Pawełczak, Janina Perkowska, Agnieszka Reduch, Iwona Staniaszek, Andrzej Stypułkowski, Grzegorz Śniadach, Barbara Turzyńska, Anna Wątpła, Agnieszka Włodarska, Jolanta Zyskowska (17)

2003 – Renata Gabryszuk, Waldemar Krzywiński, Beata Kucharska, Ryszard Napiórkowski, Elżbieta Alina Pasztaleniec, Katarzyna Pelc, Mariola Rybicka, Irena Siwek, Joanna Siwik (9)

2004 – Aneta Dąbrowska, Michalina Gościmińska, Krzysztof Jankowski, Wiesław Jastrzębski, Zbigniew Jaworski, Urszula Kisiel, Maria Król, Anna Lewczuk, Małgorzata Podgórska, Barbara Sarleja, Beata Więckiewicz, Monika Wnęta (12)

2005 – Andrzej Chmielewski, Witold Gromadzki, Anna Ogrodnik, Barbara Rosińska, Jolanta Turska (5)

2006 – Sylwia Foltyńska, Grażyna Marczevska, Monika Orzeszko, Adam Parzonka, Małgorzata Podgórska, Piotr Sitkiewicz, Marek Średnicki, Grażyna Zaryczna (8)

2007 – Jankowski Henryk, Stanisław Uradziński (2)

2008 – Anita Emilia Wójcik, Tadeusz Bożełko, Andrzej Polakowski, Anna Doroszuk (4)

2009 – Marta Kaniewska, Anna Prusinowska (2)

2011 – Marta Kowalczyk

Ks. prof. dr hab. Władysław Kubik SJ: 2

1999 – Ewa Fatalska

2000 – Remigiusz Ejsymont

Ks. prof. dr hab. Zbigniew Marek SJ: 24

2000 – Monika Bielówka, Irena Fabisiak USJK, Ilona Kasałka, Joanna Korzeniewska, Elżbieta Maciołek, Julita Marchewa, Iwona Mergo, Małgorzata Sulikowska (8)

2001 – Agnieszka Adamczewska, Marta Czujko, Beata Florek RSCJ, Violetta Hańczkiewicz, Edyta Hartwig, Maria Juśkiewicz, Dorota Kobus, Teresa Kostka, Dariusz Kral, Mariusz Łobodziński SJ, Monika Nowosiad, Anna Orfin, Aneta Słonka, Małgorzata Ziemichód- Zdunek, Ewa Żoch (15)

2002 – Janina Marciniak

Ks. prof. dr hab. Kazimierz Misiaszek SDB: 87

1999 – Emilia Rafaela Rusin

- 2000 – Krzysztof Bucyk, Danuta Lewkowicz, Ewa Piwońska, Iwona Tokarska (4)
- 2001 – Bożena Babiuch, Ludwik Bielański, Barbara Frączek, Agnieszka Goławska, Marek Gryn, Tomasz Hardej, Waldemar Jaskros, Krystyna Tomasz Knappek, Joanna Kołb-Sielecka, Inga Władysława Kwiatkowska, Beata Maciejewska, Dorota Nadstazik, Justyna Oleś, Jolanta Skamrot, Maria Sobczuk, Błażej Piotr Szymczuk, Barbara Zaskowska, Dorota Żmijewska (18)
- 2002 – Ewa Chojecka, Tomasz Chojnacki, Wiesław Gorlewski, Grzegorz Jeżewski, Grzegorz Kalinowski, Halina Kopeć, Jerzy Krokocki, Anna Kumon, Czesława Nowicka, Andrzej Radowski, Elżbieta Marta Radzięciak, Józefa Rucińska, Joanna Truta, Krzysztof Twardowski, Zofia Schab, Paulina Skrzynecka, Hubert Zawrzykraj (17)
- 2003 – Joanna Brzezowska- Krupa, Piotr Jakubowski, Agnieszka Kosidło, Jarosław Michalak, Grażyna Nawrocka, Mariusz Rudzki, Mariusz Weremecki (7)
- 2004 – Piotr Dudziński, Mariusz Dzieliński, Marek Kolczyński, Edyta Emilia Kubeł, Dorota Mischczuk, Maria Jolanta Nowicka, Rafał Pietrzak, Robert Rutkowski, Adam Sągajło, Ewa Siemion, Anna Śliwka, Waldemar Warsiewicz, Bernadeta Wiatr (13)
- 2005 – Elżbieta Dymowska, Teresa Iwatowicz, Anna Jańczyk, Anna Jaszczółt, Piotr Jupowicz, Robert Kotynia, Justyna Kubiak, Aneta Lenard, Piotr Sumiński (9)
- 2006 – Anna Maria Dobosz, Dariusz Kulesza, Anna Kuźmicka, Elżbieta Danuta Laskowska, Beata Mikołajczyk, Rayzacher Aneta, Renata Skura, Katarzyna Topór, Monika Troszczyńska-Andzelak (9)
- 2007 – Joanna Ciepieniak, Janina Florczak, Małgorzata Laszecka, Irena Nagrodzka (4)
- 2009 – Barbara Daszuta
- 2010 – Bernadeta Marcinek
- 2011 – Marcin Maliński
- 2013 – Paulina Najmoła – Bieńkowska, Emilia Gadomska (2)

Ks. prof. dr hab. Roman Murawski SDB: 43

- 2000 – Magdalena Bartosiewicz, Magdalena Bednarska, Hanna Budniaczyńska, Tomasz Cichocki, Hanna Herda, Joanna Kowal, Monika Mańczak, Katarzyna Mroczek, Agnieszka Pawlikowska, Volodymyr Vintoniv (10)
- 2001 – Joanna Bajuk, Katarzyna Bytniewska, Dorota Knych, Radosław Kowalczyk, Miłoslawa Regulska, Beata Żywko (6)
- 2002 – Ajgul Bitkalijewa, Agnieszka Gryciuk, Wioletta Prachnio, Anna Rasztawicka, Ludmiła Rubnikowicz (5)
- 2003 – Marek Barczewski, Zbigniew Janich, Witold Poletyło, Leszek Salamoński, Marta Wielogórska, Anna Wierzchowska, Krzysztof Zabłocki, Daniel Ziółkowski (8)
- 2004 – Tomasz Bachman, Piotr Balcerak, Olga Grzyska, Edyta Kiliańska, Agata Majchrzak, Aneta Miśkiewicz, Małgorzata Ogrodnik (7)

- 2005 – Katarzyna Domżańska, Bogumiła Owczarska (2)
2006 – Maria Skrzeczyńska, Monika Sondel, Karol Sowa (3)
2007 – Grzegorz Lech, Małgorzata Sulak- Orzechowska (2)

Ks. prof. dr hab. Piotr Tomasiak: 16

- 2008 – Karolina Orbach (1)
2009 – Karolina Kwaśniewska, Hanna Puła, Elżbieta Skuza, Jakub Wróblewski (4)
2011 – Ewelina Adamowicz, Agnieszka Jaszczyk, Martyna Majk, Dominik Szybka, Grzegorz Winnicki, Magdalena Zabuska (6)
2012 – Tomasz Zalewski, Wioletta Tracz (2)
2013 – Agata Mrozińska, Łukasz Wiechowski, Michał Małek (3)

Ks. dr Rafał Bednarczyk: 1

- 2014 – Wojciech Pogorzelski

Dr Elżbieta Dziwosz: 16

- 2004 – Anna Kluczyk
2005 – Agnieszka Cywińska, Agata Janich (2)
2006 – Anna Justyna Boruc, Łukasz Czajka, Svitlana Gandzyuk, Agnieszka Gawryszewska, Magdalena Gniatczyk, Magdalena Kołodziejak, Kamila Mazur, Joanna Szczepaniak (8)
2008 – Małgorzata Jaglak, Magdalena Gontarczyk, Agnieszka Łosiewicz, Gabriela Podziewska (4)

2009 – Anna Bojczuk

Ks. dr Andrzej Hajduk SJ: 11

- 2000 – Teresa Żero, s. Małgorzata Wawryk SJE, s. Małgorzata Maniak, s. Małgorzata Olechno SJE, Katarzyna Szczygielska (5)
2001 – Anna Szniggenberg, s. Regina Jamrożek, Krystyna Kotowska, Renata Koziół, Wojciech Mateja, s. Iwona Surowiec (6)

s. dr Halina Iwaniuk USJK: 15

- 2000 – Lidia Koczberska SSNMPNP, Małgorzata Zakrzewska, Iwona Zyskowska (3)
2001 – Alicja Joanna Jurczyszyn – Soboń, Urszula Maciejewska USJK, Lucyna Mucha CSSMA, Janina Polewka, Beata Pomykała- Sapa, Andrzej Sioma, Olga Wiącek CSIC (7)
2002 – Elżbieta Rybska- Dziedzic
2003 – Dariusz Gejda
2009 – Wiktor Fabjanowski, Karolina Przesmycka (2)

2012 – Jarosław Jarszak

Ks. dr Jarosław Kotowski: 14

2008 – Jan Skowroński

2010 – Anna Pillar-Lisowska

2011 – Edyta Romańczyk, Sylwia Kowalczyk (2)

2012 – Dorota Dzieżyk, Izabela Podrażka, Anna Kalinowska (3)

2013 – Anna Nawrocka, Justyna Bogucka, Paweł Karwowski, Karol Cuch (4)

2014 – Grzegorz Żyłowski, Justyna Targońska, Irena Konopko (3)

ks. dr Dariusz Kurzydło: 11

2008 – Małgorzata Lipińska

2009 – Karolina Baumann, Edyta Rożnowska (2)

2010 – Milena Kończak

2011 – Anna Podlesiecka, Kinga Zaręba (2)

2012 – Dariusz Grzegorek, Anna Homa, Agata Kantor, Rafał Musiorski (4)

2014 – Anton Belianitsa

4. Publikacje o tematyce katechetycznej Wydawnictwa UKSW

Istotnym przejawem aktywności naukowej każdego wykładowcy są publikacje w formie artykułów i książek naukowych. Analiza bibliografii naukowej wszystkich wykładowców katechetyki, którzy pracowali na Wydziale Teologicznym UKSW w ciągu 15 lat istnienia tej uczelni, to przedsięwzięcie na osobne opracowanie. Warto jednak w tym miejscu zwrócić uwagę na te publikacje, które ukazały się nakładem Wydawnictwa Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Można je bowiem traktować jako wkład specjalności katechetycznej w rozwój Wydawnictwa oraz promocję naukowej „marki” Uniwersytetu na zewnątrz. Równocześnie publikacje te z uwagi na ich dostępność dla studentów teologii UKSW, stanowią podstawowe źródło poszerzania wiedzy w zakresie katechetyki. Poniżej został zamieszczony wykaz publikacji Wydawnictwa, których autorami bądź redaktorami są katechetycy zatrudnieni na UKSW. Jedyny wyjątek stanowi publikacja o. prof. dra hab. Andrzeja Potockiego. Jej autor od strony naukowej jest wprawdzie bardziej związany z pedagogiką i socjologią pedagogiki, czym zajmuje się jako wykładowca Uniwersytetu Warszawskiego. Jednakże jako członek Stowarzyszenia Katechetyków Polskich wyraźnie łączy swoje zainteresowania naukowe z katechetyką, co znalazło swój wyraz także w tej publikacji.

Na podkreślenie zasługuje zwłaszcza cykl publikacji poświęconych polskiej *Bibliografii katechetycznej*. Od początku jest to pomysł, który został podjęty i zrealizowany przez środowisko katechetyków warszawskich. Przygotowanie takiej bibliografii wiąże się z ogromnym trudem kwerendy i porządkowania obfitej literatury

katechetycznej ukazującej w języku polskim. Dzięki tej pracy katechetyka polska posiada precyzyjne zestawienie wydawnictw katechetycznych, jakie zostały opublikowane w Polsce od 1945 r. Dzieło to jest bez wątpienia znaczącym wkładem w rozwój polskiej myśli katechetycznej.

W tym miejscu należy również zauważyć, że staraniem Wydawnictwa UKSW ukazują się reaktywowane w 2010 r. „Studia Katechetyczne”. Ten periodyk naukowy w 2014 r. został objęty patronatem Stowarzyszenia Katechetów Polskich. Niewątpliwie podnosi to rangę tego pisma wśród innych periodyków naukowych poświęconych tematyce katechetycznej w Polsce. Na wymienienie w tym miejscu zasługują także redagowane przez ks. prof. UKSW dra hab. Stanisława Łabendowicza „Zeszyty Formacji Katechetów”. Ten naukowy kwartalnik ukazywał się w Instytucie Teologicznym w Radomiu w latach 2001-2013 i był sygnowany znakiem UKSW. Od roku 2014, a zatem od czasu związania się tego ośrodka z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim Jana Pawła II w Lublinie, pismo to wydawane jest pod auspicjami tejże uczelni.

Publikacje katechetyczne publikowane nakładem Wydawnictwa UKSW w Warszawie

2000

ks. Stanisław Dziekoński, *Wychowanie w nauczaniu Kościoła*

2002

ks. Ryszard Czekalski, ks. Roman Murawski (red.), *Bibliografia katechetyczna 1996-2000*

2004

ks. Stanisław Dziekoński, *Rozwój wychowawczej myśli Kościoła na przestrzeni ostatnich wieków*

2006

ks. Stanisław Dziekoński, *Formacja chrześcijańska dziecka w rodzinie w nauczaniu Kościoła od Leona XIII do Jana Pawła II*

2007

o. Andrzej Potocki, *Wychowanie religijne w polskich przemianach*

2009

ks. Adam Orczyk, *Wokół natury koncepcji i treści katechezy. Zarys katechetyki fundamentalnej i materialnej*

2010

„Studia Katechetyczne” Tom 7, *Nauczanie religii katolickiej w szkole*

2011

Elżbieta Osewska (red.), *Wychowanie a wyzwania ponowoczesności*
„Studia Katechetyczne” Tom 8, *Kerygma Biblia katecheza*

2012

ks. Ryszard Czekalski (red.), *Bibliografia katechetyczna 2001-2010*

2013

ks. Ryszard Czekalski, *Communication Catechesis Model*
ks. Ryszard Czekalski, *Rozwój myśli katechetycznej w dokumentach Stolicy Apostolskiej po Vaticanum II*
ks. Stanisław Dziekoński, *Wychowanie we współczesnej szkole katolickiej*
ks. Adam Orczyk, *Pedagogia wzoru jako model formacji duchownych w Kościele starożytnym*
„Studia Katechetyczne” Tom 9, *Status metodologiczny katechetyki*

2014

Elżbieta Osewska, *Education and creativity*

Podsumowanie

Okres 15 lat działalności naukowo-dydaktycznej jednej ze specjalności Wydziału Teologicznego UKSW mógłby się wydawać zbyt krótkim i zbyt ubogim, aby stał się przedmiotem poważniejszych badań. Niniejsze opracowanie, które nie ujmuje w sposób całkowity i wyczerpujący wszelkich przejawów aktywności wykładowców i studentów katechetyki WT UKSW, pozwala przy tym zweryfikować to niekiedy zbyt powierzchowne przeświadczenie i docenić bogactwo dokonań specjalności katechetycznej. Podjęte studium miało głównie przybliżyć postaci wykładowców katechetyki zatrudnionych w tym okresie na Wydziale Teologicznym UKSW, a także nakreślić ich osiągnięcia w postaci osiągniętych stopni i tytułów naukowych, a także wypromowanych przez nich doktorów i magistrów. Te obszary nie wyczerpują jednak całego spectrum działań, które obecnie wpisują się w pracę nauczyciela akademickiego wyższych uczelni. Przedmiotem odrębnego opracowania mogą być konferencje i sympozja katechetyczne organizowane na UKSW, udział w zrzeczeniach naukowych, realizacja projektów naukowych, a także działalność Koła Naukowego Katechetyków. Podjętą analizę można także uzupełnić informacjami o funkcjach, jakie w tym okresie pełnili przedstawiciele katechetyki w strukturach

administracyjnych Wydziału Teologicznego oraz Uniwersytetu²¹. Interesujący materiał do dalszych badań może stanowić ponadto „Biuletyn Katechetyczny”, publikowany na łamach pisma „Collectanea Theologica”. Podjęcie wszystkich wymienionych typów aktywności naukowej katechetyków UKSW przyczyniłoby się do znacznego rozbudowania i tak stosunkowo obszernego opracowania.

Dodatkowy zamysł, jaki towarzyszył powstawaniu tegoż artykułu, polegał na stworzeniu rodzaju uporządkowanego opisu działalności sekcji (specjalizacji) katechetyki UKSW, który może w przyszłości być uzupełniony o kolejne okresy. Żyjemy w czasach, w których obserwujemy wiele dokonujących się zmian o charakterze kulturowym, w również odnoszących się do zadań wyznaczanych nauczycielom uniwersyteckim w wymiarze pracy dydaktyczno-naukowej. W tym kontekście próba zebrania i utrwalenia danych dotyczących dokonań naukowych katechetyków 15-lecia działalności UKSW wydaje się przedsięwzięciem pożytecznym i bardzo interesującym z punktu widzenia rozwoju tej dyscypliny. Na pewno warto utrwalac własną tożsamość w zachowywać pamięć o korzeniach, z których wyrosło jedno z najbardziej prężnych ognisk myśli katechetycznej w Polsce.

Streszczenie

Specjalność katechetyczna zajmuje ważne miejsce na Wydziale Teologicznym UKSW. Jest to bowiem dziedzina, która daje odpowiednie przygotowanie teoretyczne i praktyczne dla przyszłych katechetów. W ciągu 15 lat istnienia UKSW w Warszawie specjalność katechetyczna może poszczycić się wieloma osiągnięciami. Czterech wykładowców katechetyki otrzymało tytuł naukowy profesora, na Wydziale Teologicznym habilitacje uzyskało 10 doktorów katechetyki, doktoryzowało się w tym czasie 43 magistrów, zaś magisteriów z katechetyki powstało 350. Wykładowcy katechetyki UKSW posiadają także znaczny dorobek w zakresie publikacji, z których wiele ukazało się nakładem Wydawnictwa UKSW.

Słowa klucze: Wydział Teologiczny UKSW, katechetyka UKSW, profesury z katechetyki, habilitacje z katechetyki, doktoraty z katechetyki, magisteria z katechetyki

Summary

Speciality catechesis is very important in the Theological UKSW Department. This speciality prepares catechetical teachers in the theoretical and practical field. During 15

²¹ **Ks. prof. dr hab. Kazimierz Misiaszek** pełnił funkcję Prodziekana WT UKSW w latach 1999-2002; **ks. prof. dr hab. Stanisław Dziekoński** pełnił funkcję Prodziekana WT UKSW w latach 2005-2008, następnie funkcję Dziekana (2008-2012), a w czasie obecnej kadencji (2012-2016) – Rektora UKSW; **ks. prof. dr hab. Piotr Tomasik** pełnił funkcję Prodziekana WT UKSW w latach 2008-2012, a w czasie obecnej kadencji – Dziekana; **ks. prof. dr hab. Ryszard Czekalski** pełni funkcję Prodziekana WT UKSW od 2010, która została przedłużona na obecną kadencję. Por. A. Rayzacher-Majewska, *Katechetyka w ATK i UKSW*, art. cyt., s. 119.

years of UKSW presence in Warsaw there are lots of achievements in catechetical speciality. Four academic teachers have become the professors, four doctors have made a habilitation, forty three members of UKSW Theological Department have become doctors, 350 members of UKSW Theological Department have got a Master Title. Catechetical Teachers have created many publications, many of them in the UKSW issue.

Words keys: Theological UKSW Department, catechesis UKSW, professorships, habilitation, doctorates, master's degrees in catechesis